

VR Groupin tammi–joulukuun 2021 liiketoimintakatsaus – junamatkustaminen painottui vapaa-aikaan, tavaraliikenteen volyymit hyvällä tasolla

VR Groupin liikevaihto kehittyi myönteisesti vuoden 2021 aikana, mutta liikevoitto oli edelleen tappiollinen. Taustalla oli koronapandemia ja siihen liittyvät rajoitukset, jotka vaikuttivat laajamittaisesti matkustuskysyntään. VR Transpointin kuljetusmäärien kehitys jatkui positiivisena.

Tammi–joulukuu 2021 lyhyesti:

- VR Groupin liikevaihto kasvoi 5,9 % ja oli 838,3 (791,9) miljoonaa euroa. Koronapandemia vaikutti edelleen merkittävästi VR Matkustajaliikenteen asiakasmääriin, ja kysynnän elpyminen oli hidasta. Tavaraliikenteeseen pandemian vaikutukset sen sijaan jäivät maltillisiksi.
- VR Groupin liikevoitto oli tammi–joulukuussa –22,7 (–24,6) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto, eli liikevoitto ilman omaisuuden muita myyntivoittoja ja -tappioita sekä muita merkittäviä kertaluonteisia eriä, parani –14,1 (–26,1) miljoonaan euroon. VR Groupin tilikauden tappio oli –13,7 (–33,1) miljoonaa euroa.
- VR Matkustajaliikenteen kaukojunien matkamäärät nousivat tammi–joulukuussa 5,1 prosenttia 8,5 (8,1) miljoonaan matkaan. Taustalla oli vapaa-ajan matkustuksen kasvu, kun taas työmatkustaminen jäi selvästi korona-aikaa edeltävästä ajasta.
- VR Transpointin rautatiekuljetusten volyymit pysyivät hyvällä tasolla ja kasvoivat katsauskaudella 37,4 (36,6) miljoonaan tonniin.

Toimitusjohtaja Lauri Sipponen:

”Pitkittynyt koronapandemia vaikutti edelleen merkittäväällä tavalla junamatkustamiseen ja sitä kautta koko VR Groupin liiketoimintaan vuoden 2021 aikana. Vaikkei VR Matkustajaliikenteen kysyntä elpynyt korona-aikaa edeltäneelle tasolle, kuitenkin on ilahduttavaa, että kaukoliikenteen matkamäärät kasvoivat vapaa-ajan matkustuksen vaikutuksesta. Tavaraliikenteessä kuljetusvolyymit sen sijaan pysyivät hyvällä tasolla, ja VR Transpointin suoriutuminen oli erityisen tärkeää koko yhtiöllemme vuonna 2021. VR FleetCareen pandemia heijastui erityisesti matkustajaliikenteen liikennemäärien ja kaluston huoltotarpeen kehityksen kautta. Poikkeuksellinen korona-aika on koetellut koko konsernia, mutta henkilöstömme on kuitenkin arvokkaalla työpanoksellaan pitänyt suomalaisen yhteiskunnan liikkeessä.

VR Matkustajaliikenteen matkamäärät noudattelivat pandemian aaltoilua ja rajoitusten kehittymistä vuoden 2021 aikana. Matkustaminen painottui vapaa-aikaan, kun taas laaja etätyöpainotteinen työskentely vähensi arjen työmatkustamista. Keväällä junien matkustajamääriä jouduttiin rajoittamaan määräajaksi, ja myös ravintolavaunut olivat osan vuodesta suljettuina. Suomen ja Venäjän välinen junaliikenne oli keskeytyneenä valtaosan vuodesta. VR Matkustajaliikenne varmisti turvallisuutta liikennöimällä mahdollisuuksien mukaan runsaalla kalustolla ja huolehtimalla esimerkiksi tehostetusta siivouksesta. Tilanteen niin vaatiessa junissa oli käytössä maskipakko ja ravintolavaunuissa koronapassi. Lisäksi asiakkaille tarjottiin koronatilanteeseen liittyviä lisäpalveluita, kuten mahdollisuutta hankkia viereinen istumapaikka tyhjäksi tai tilata annoksia ravintolavaunusta omalle paikalle.

18.3.2022

Julkinen

Yhtiömme otti merkittävän askeleen kesäkuussa 2021, kun uuden HSL-sopimuksen mukainen lähijunaliikenne käynnistyi pääkaupunkiseudulla. Olimme voittaneet historiallisen kilpailutuksen aiemmin keväällä 2020 ja henkilöliikenteen kilpailu oli avautunut myös muilta osin 1.1.2021 alkaen, jolloin kaukoliikenteen yksinoikeus päättyi. Taustalla oli VR:n ja liikenne- ja viestintäministeriön sopimusjärjestely, joka koski ostoliikennettä markkinaehtoisesti kannattamattomilla reiteillä. Vuoden 2021 aikana neuvottelimme LVM:n kanssa uudesta ostoliikennesopimuksesta vuosille 2022–2030. Loppukesästä 2021 otimme myös toisen tärkeän askeleen uuteen, kun Tampereen raitiovaunuliikenne käynnistyi 9.8.2021 ja samalla aloitimme raitiotieoperaattorina.

Koronapandemiolla oli verrattain vähäiset vaikutukset tavaraliikenteeseen vuonna 2021. VR Transpointin markkinatilanne oli positiivinen, koska maailmantalous oli kasvu-uralla ja Suomenkin talous- ja vientikehitys suotuisaa. Kotimaassa etenkin metsä- ja metalliteollisuuden kuljetusten kysyntä oli hyvällä tasolla; idänliikenteen volyymeissa sen sijaan oli epätasaisuutta. VR Transpoint solmi vuoden aikana merkittäviä sopimuksia. Metsä Group esimerkiksi valitsi VR Transpointin Kemiin rakennettavan biotuotetehtaansa raakapuun logistiikkakumppaniksi. Lisäksi VR Transpoint vahvisti asemaansa kiertotalouden toimijana, kun Transitar Oy:n yrityskauppa toteutui.

Kunnossapidon tytäryhtiömme VR FleetCare puolestaan jatkoi vuonna 2021 aktiivisesti uuden liiketoiminnan ja uusien asiakkaiden hakemista. VR FleetCare esimerkiksi teki sopimuksen norjalaisen Vy Togin kanssa kahdeksan makuuvaunun modernisoinnista. Yhtiö alkaa myös huoltaa Pohjolan Liikenteen sähköbussuja Tampereella ja jatkaa Pietariin liikennöivien Allegrojen kunnossapitoa ja elinkaaripalveluita 20 vuoden ajan.

Varmistamme tulevaisuuden menestystä merkittävillä investoinneilla ympäristöystävälliseen kalustoon ja asiakaskokemukseen. VR Matkustajaliikenteen osalta kerroimme vuonna 2021 etenemisestä uuden lähijuna- ja yöjunakaluston hankinnassa. Lähijunahankinta koskee alustavasti noin 25 uutta sähkömoottorijunaa, joilla korvataan vanhaa kalustoa, ja yöjunakaluston hankintaan sisältyy 9 makuuvaunua ja 8 autovaunua. Lisäksi Pohjolan Liikenne toi maanteille lisää sähköbussuja. VR Transpoint puolestaan investoi uusiin raakapuuvaunuihin Kemin biotuotetehtaan sopimuksen myötä. Sr3-sähköveturien toimitukset jatkuivat katsauskauden aikana, ja erityisesti tavaraliikenteen tarpeisiin on tulossa myös uusia, vähäpäästöisempiä dieselvetureita. Kaiken kaikkiaan suunnitelmassa on, että investoimme seuraavan kuuden vuoden aikana Suomen raideliikennekalustoon yhteensä noin miljardi euroa. Suurin osa summasta kohdistuu uusien sähkövetureiden, sähköjunien ja dieselvetureiden hankintaan sekä nykyisen kaluston kunnossapitoon.

Sähköinen raide- ja kaupunkiliikenne on liiketoimintamme ytimessä. Uskomme, että pidemmällä aikavälillä megatrendit ilmastotietoisuudesta kaupungistumiseen tukevat matkustuksen, logistiikan ja kunnossapidon liiketoimintaamme. On kuitenkin selvää, että pitkittyneen pandemian myötä katse on koko yhteiskunnan tasolla käännettävä joukkoliikenteeseen, jota palvelutason lasku ja kehityksen taantuminen uhkaavat. Kestävän liikkumisen edellytyksiin kuuluvat myös rataverkon kunto sekä riittävä ratakapasiteetti, jotka vaikuttavat raideliikenteen täsmällisyyteen, toimitusvarmuuteen ja rajoittavat tulevaisuuden kasvua. Työskentelemme VR Groupissa sen eteen, että yhä useampi yritys- ja henkilöasiakas valitsisi junan ja kestävien kulkumuotojen osuus kasvaisi. Kyse on paitsi sujuvasta arkiliikenteestä ja teollisuuden toimivista kuljetuksista, myös koko yhteiskunnan ilmastotavoitteiden toteutumisesta.”

VR-Yhtymä Oy

Postiosoite
PL 488, 00101 Helsinki

Käyntiosoite
Radiokatu 3, 00240 Helsinki

P. 029 4343

etunimi.sukunimi@vr.fi
www.vrgroup.fi

Y-tunnus 1003521-5

18.3.2022

Julkinen

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat:

VR-Yhtymä Oy ja liikenne- ja viestintäministeriö tekivät yhdeksänvuotisen sopimuksen henkilöjunaliikenteen hankinnasta ajalle 1.2.2022–31.12.2030. Valtio hankkii VR-Yhtymältä liikennöintiä reiteiltä, joiden lipputulot eivät riitä kattamaan kaupallisesti kannattavia vuoroja. Sopimuksen arvo koko kaudelle on arvonlisäveroineen 313,8 miljoonaa euroa, eli liikennöintikorvaus on 34,9 miljoonaa euroa vuodessa.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on johtanut länsimaiden asettamiin taloudellisiin pakotteisiin Venäjää vastaan. VR tekee yhteistyötä Venäjän rautateiden RZD:n kanssa matkustaja- ja tavaraliikennekuljetuksissa Suomen ja Venäjän välisessä rajaliikenteessä. VR:n ja RZD:n 50/50 omistama yhteisyritys Oy Karelian Trains Ltd omistaa Helsingin ja Pietarin välillä liikennöivän Allegro-kaluston. RZD on listattu Euroopan unionin ja Yhdysvaltain pakotelistalle, ja asetetut pakotteet kohdistuvat rahoitukseen ja infrastruktuuriin. RZD:n rautatiekuljetusliiketoiminta ei ole pakotteiden kohteena.

Alkaneen vuoden näkymät

Koronapandemian kehittyminen sekä Ukrainan sota vaikuttavat merkittäväällä tavalla VR Groupin lähiajan näkymiin ja liiketoimintaan. Suurta epävarmuutta liittyy esimerkiksi siihen, milloin junamatkustaminen lähtee elpymään pandemian jäljiltä ja kuinka laajasti maailmanpoliittinen tilanne heijastuu tavarakuljetuksiin.

Omikron-virusmuunnos ja tartuntamäärien kasvu kiristivät vuoden vaihtuessa uudelleen viranomaisrajoituksia, mikä vaikutti liikkumiseen ja vähensi VR Matkustajaliikenteen matkamääriä. Erityisesti heikentynyt koronatilanne heijastui työssäkäyntiliikenteeseen. Vaikutukset ulottuivat myös ravintolapalveluihin. Alkuvuonna jouduttiin vähentämään markkinaehtoisia arkiliikenteen vuoroja ja myös käymään muutosneuvotteluja mahdollisista henkilökunnan lomautuksista. Rajoitukset ovat poistumassa, minkä uskotaan vaikuttavan positiivisesti matkustuskysyntään. Edelleen on kuitenkin hyvin epävarmaa, miten pandemia ja siihen liittyvät rajoitukset kehittyvät.

Koronakriisin vaikutukset logistiikkaan ovat jääneet maltillisiksi. VR Transpointin kuljetusten kysyntä on pysynyt hyvällä tasolla, mutta työmarkkinatilanne kotimaassa on vaikuttanut negatiivisesti alkuvuoden kuljetusvolyymeihin. Myös muutokset teollisuuden tuotantolaitosverkostossa ja maailmanmarkkinahinnoissa, raidekuljetusten kiristynyt kilpailu sekä maailmanpoliittinen epävarmuus voivat heijastua kuljetuksiin. Kokonaisuudessa tavaraliikennevolyymien uskotaan jäävän viime vuodesta. VR FleetCaren liiketoimintaan pandemiatilanne puolestaan heijastuu erityisesti matkustajaliikennevolyymien kehityksen ja sitä kautta kaluston kunnossapitotarpeen kautta. Vaikutusta on myös maailmanlaajuisella komponenttipulalla ja materiaalikustannusten kasvulla.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on johtanut länsimaiden asettamiin taloudellisiin pakotteisiin Venäjää vastaan, ja odotettavissa on, että Venäjä ryhtyy vastapakotteisiin. Rahoitusmarkkinahäiriöiden ja ruplan kurssin romahtamisen lisäksi konflikti on nostanut jo entisestään korkeita energian hintoja; alkuvuonna sähkön ja polttoaineen ennätyskorkeat hinnat ovat vaikuttaneet negatiivisesti VR Groupin kannattavuuteen. Uhkana on, että sodan pitkittyminen kiihdyttää inflaatiota, vaikeuttaa rahoituksen saatavuutta ja heikentää yleistä talouskasvua. Kriisitilanteeseen liittyvät pakotteet voivat myös vaikuttaa logistiikan volyymeihin.

VR-Yhtymä Oy

Postiosoite
PL 488, 00101 Helsinki

Käyntiosoite
Radiokatu 3, 00240 Helsinki

P. 029 4343

etunimi.sukunimi@vr.fi
www.vrgroup.fi

Y-tunnus 1003521-5

18.3.2022

Julkinen

VR Group odottaa, että alkuvuoden 2022 kannattavuus heikentyy verrattuna vuoden 2021 toiseen vuosipuoliskoon. Vertailukelpoisesta liikevoitosta odotetaan tappiollista 2022 alkuvuoden aikana. Epävarmuuksista johtuen koko vuoden 2022 tulokseen ei ole vielä näkyvyyttä.

Pidemmällä tähtäimellä VR Groupin liiketoimintaa tukevat ympäristötietoisuuden ja kaupungistumisen megatrendit. Suhtautuminen raide- ja joukkoliikenteeseen on yhteiskunnan tasolla myönteistä, ja asiakkaat pyrkivät enenevässä määrin käyttämään ympäristöystävällisiä kulku- ja kuljetusmuotoja. Pitkittyneen pandemiatilanteen keskellä on kuitenkin tärkeää varmistaa kestävä liikkuamisen tulevaisuuden edellytykset.

Vuosiraportin julkaiseminen

VR Groupin vuoden 2021 toimintakertomus ja tilinpäätös, vastuullisuusraportti sekä GRI-indeksi, palkitsemisraportti, selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkitsemispolitiikka 2021 on julkaistu tänään verkkosivuilla osoitteessa <https://2021.vrgroupraportti.fi/fi/>

Tunnusluvut

VR Groupin konsernitiilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards IFRS) mukaisesti. Vertailuluvut suluissa viittaavat edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon, ellei toisin mainita.

VR Groupin tunnusluvut	2021	2020
Liikevaihto	838,3	791,9
Liikevoitto	-22,7	-24,6
% liikevaihdosta	-2,7	-3,1
Vertailukelpoinen liikevoitto	-14,1	-26,1
% liikevaihdosta	-1,7	-3,3
Tilikauden voitto	-13,7	-33,1
<hr/>		
Liiketoiminnan rahavirta	138,1	99,5
Investoinnit	168,8	161,2
Sijoitettu pääoma kauden lopussa	1583,1	1560,7
Sijoitetun pääoman tuotto %	-0,5	-1,1
Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto %	0,0	-1,2
<hr/>		
Korollinen nettovelka kauden lopussa	238,1	87,6
Nettovelkaantumisaste %	18,6	6,9
<hr/>		
Henkilöstö keskimäärin	5 620	5 818

VR-Yhtymä Oy

Postiosoite
PL 488, 00101 Helsinki

Käyntiosoite
Radiokatu 3, 00240 Helsinki

P. 029 4343

etunimi.sukunimi@vr.fi
www.vrgroup.fi

Y-tunnus 1003521-5